

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de
APARE SĂPTĂMÂNAL

Str. Șaguna 8

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și
cultura poporului român
Sibiu

Abonamentul:

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe

se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază,

Prețul inserțiunilor

un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul convenit.

Abonamentele și inserțiunile

se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Episcopia Timișorii

Sf. Sinod a adoptat, în sesiunea din toamna aceasta, proiectul prezentat de dl ministru al cultelor, Dr. N. Zigre, pentru înființarea Mitropoliei Olteniei cu sediul în Craiova și pentru întemeierea unei *nouii episcopii* pentru Banat, cu sediul în Timișoara.

Știrea despre înființarea episcopiei de Timișoara a produs o mare bucurie în lumea bisericească și în sufletul românesc de dincoace de Munți. Căci prin actul acesta s'a înfăptuit în sfârșit o dorință principală a marelui și clarvăzătorului mitropolit Andrei Șaguna și o hotărâre formulată cu o tenace persistență de numeroase congrese național-bisericești din Mitropolia Ardealului, hotărâre care își aștepta de prea multă vreme inarticularea într'o lege de stat și cu aceasta trecerea în existență efectivă.

Mitropolitul Andrei Șaguna, creatorul genial al organizației noastre bisericești ce s'a dovedit în toate punctele ei perfect adaptată realităților spirituale și naționale ale ținuturilor de dincoace de Munți și cu o mare putere de promovare a vieții noastre naționale, a luptat toată viața ca pe lângă episcopia Caransebeșului să facă parte din Mitropolie și o episcopie a Timișorii. Nereușind să obțină înființarea acestui deziderat dela stăpânirea austro-ungară, a legat prin Testament pe urmașii săi și forurile bisericești să continue acțiunea pentru realizarea acestei dorințe, lăsând și o sumă de bani pentru înzestrarea viitoarei episcopii de Timișoara, care, pentru el, avea și trebuia să ia ființă cu toată certitudinea.

În năzuința sa de a vedea înființată o episcopie la Timișoara, mitropolitul Andrei Șaguna exprima în același timp dorința arzătoare a reprezentanților de frunte ai Banatului. E cunoscut impresionantul memoriu înaintat împăratului din Viena de Andrei Mocsonyi, Vicențiu Babeșiu, Constantin Gruici și George Fogarași, în 1865, pentru înființarea în cadrele Mitropoliei transilvănene a episcopiei de Timișoara pe lângă cea din Caransebeș. Și tot așa de impresionantă este durerea pe care un mare număr de intelectuali bănățeni o exprimă către Congresul național-bisericesc din 1868, că episcopia de Timișoara n'a fost înființată.

Spirite dotate cu mare putere de pătrundere a realităților și cu o judecată generoasă și obiectivă, nici Șaguna și nici distinșii intelectuali și conducători ai Banatului din acea vreme n'au socotit că episcopia Timișorii nu s'ar împăca cu existența celei dela Caransebeș, ci dimpotrivă ei pretindeau episcopia Timișorii, afirmând în același timp menținerea celei de Caransebeș, numai astfel satisfăcându-se trebuințele religioase ale Banatului întreg.

Dezideratul acesta a fost ținut la suprafață, în formă neschimbată, de toți reprezentanții de seamă ai Banatului de după aceea (de pildă Emanoil Ungureanu lasă averea sa pentru viitoarea episcopie a Timișorii), și «mai de toate congresele noastre bisericești, precum și de sinoadele eparhiale din Arad, Caransebeș și Sibiu» (Dr. Teodor Botiș, Monografia Familiei Mocioni, pg. 82), ba încă și de ședințele anuale ale Consistorului mitropolitan din Sibiu și nenumărate au fost intervențiile acestor foruri bisericești la guvern (la cel ungar înainte de războiu, la cel român după războiu) pentru înființarea lui. Congresul național-bisericesc din 1900, «decide înființarea» episcopiei de Timișoara și după el deciziunea e repetată de congresele din 1903, 1906, 1909, 1920, 1921, 1924, 1927. Așa încât, departe de a se putea spune că prin legea recentă adoptată de Sf. Sinod guvernul a trecut peste forurile bisericești competente, el n'a făcut decât să dea în sfârșit ascultare și să-și însușească o hotărâre continuu repetată a acestor foruri.

Iar I. P. Sf. Mitropolit Nicolae, care s'a străduit cu o nobilă consecvență pentru înființarea noii episcopii de Timișoara și menținerea celei de Caransebeș, n'a făcut decât să împlinească testamentul marelui Său înaintaș și dorul nestins al atâtor vrednici bănățeni, precum și să execute o deciziune de atâtea ori repetată a forurilor bisericești.

Interesele Banatului, atât de scump întregului românism și scump Mitropoliei noastre și guvernului țării, au fost servite în mod cum nu se putea mai bine prin această lege, au fost servite așa cum au înțeles toate spiritele de elită ale lui că trebuiesc servite. Banatul întreg se va bucura că așteptarea lui și obiectivul luptelor încordate ale fruntașilor lui de neuitată memorie au fost împlinite. Cu puteri îndoite se va putea porni acum în cuprinsul lui la o întărire a forțelor morale, la o descătușare a tuturor posibilităților lui splendide de înaltă și sănătoasă viață spirituală românească.

Cu regret trebuie să constatăm că s'a găsit totuși și cineva care, singularizat într'o opinie izolată și prea subiectiv motivată, nu a fost în stare să ia parte la bucuria obștească din prilejul înzestrării Bisericii și în special a Banatului cu un nou și important factor de progres. Este acela care a scris articolul «Episcopia Timișorii» din «Foaia Diecezană» Nr. 44 din 29 Octomvrie a. c. Dând glas unei jelanii cu totul personale, în zadar încearcă s'o ridice pe un plan mai general, prin diverse exerciții pe tema unității Banatului. La unitatea Banatului s'au gândit cu siguranță și aceia cari i-au ridicat prestigiul în

Pastorația orașelor

— La apariția cărții: „Hristos și mântuirea sufletească a orașenilor“, de părintele Dr. Spiridon Cădea —

Pastorația este o latură de căpătâi în activitatea practică, în strădania de fiicare ceas și zi a preoțimii. Ea a fost apreciată totdeauna sub perspectivele statornice ale acestei însemnătăți deosebite și de aceea a stăruit și a reușit să-și mențină un scaun fruntaș între disciplinele Teologiei creștine și cu deosebire în activitatea practică a celor mai strădalnici îndrumători ai obștei creștinești.

Urmărind să statornicească și să treacă în făgaș de realizare obiectivă cele mai propice atitudini de viață creștină și de îndrumări evanghelice, pentru îndreptarea mulțimii spre Hristos și deci către mântuirea sufletească, pastorația creștină a trebuit să întindă pas viguros și destoinic alături de duhul multor vremi grele și să poarte astfel o luptă pieptișă cu inovații survenite în toate domeniile de manifestare spirituală. Și toate acestea numai pentru a sluji unui scop prim și ultim: — ca toți să se mântuiască. Răzîmându-se pe temelii ei nesdruncinate, pastorația creștină a trebuit să aprecieze realitățile sociale noi, curente de opinie publică turbure, sisteme de educație cu pretenții totdeauna inovatoare, atitudini filosofice cu germele boalei în însăși clipa nașterii lor și, mai ales în veacul ultim, încercări sociologice de cele mai multe ori așezate deacurmezișul concepției creștine despre rostul omului în lume. A trebuit să le accepte ca existând, să le vadă ca proprietăți ale anumitor vremi cu anume oameni, dar și să se angajeze în luptă cu ele, ca să reinchege mereu, turma, în doctrina mântuitoare și în viața după Hristos. Ceea ce a și făcut.

Deși poartă pecetea generalității, considerațiile enunțate mai sus își stabilesc o corespondență de înrudire foarte apropiată în contemporaneitate și cu deosebire la noi, adică în viața integrală românească. Trăim într'un început de veac nou, veac

trecutul glorios. Dar nici unuia nu i-a putut trece prin minte ideea curioasă că Biserica ar desface această unitate dacă ar fi prezentă prin două episcopii. Biserica unește și sporește forțele, nu desbină, căci ea însăși e factor de înfrățire.

Dar bucuria Banatului și cu el a întregii Biserici de dincoace de Munți nu poate fi într'un nimic turburată sau micșorată de supărarea unui singur om. El își înalță cu o inimă și cu o gură imnul de slavă și de mulțumire către M. Sa Regele, împlinitorul unei adânci și îndelungate vreri a românismului bănățean, care suntem siguri că nu va întârzia să dea puțință ca Timișoara să vadă cât mai curând în mijlocul ei pe episcopul mult așteptat.

Și împreună cu frații bănățeni toți românii ne îndreptăm cugetul către Tatăl ceresc, care a adus vremea împlinirii și acestei scumpe năzuințe a înaintașilor noștri.

în care frământările sociale spumegă după un făgaș de nouă viață românească. Aceasta trădează o răbufnire vijelioasă a vitalității noastre, o zvâcnire din străfunduri a unor energii încătușate veacuri dearândul, o luptă dărză și într'un moment crucial pentru precizarea și definitivarea unui nou stil de viață creștină și românească. Această situație este mult mai complexă decât ni s'ar părea la prima ochire și două decenii însemnează prea puțin pentru a fi putut contribui hotărâtor la definirea și direcționarea ei. Momentul însă nu ne îngăduie să intrăm în amănunte.

Totuși, cade-se a spune, că în viața românească încrunțată către un orizont de închegare nouă — sau poate chiar de reintegrare în făgașul tradiționalist, care încă însemnează, luptă — Teologia noastră pastorală are la dispoziție un câmp de vastă activitate. Și aceasta mai ales cu privire la viața orașelor.

Înainte vreme, această problemă nu se punea cu atâta putere. Orașele noastre erau cam sărace în populație românească. Acum însă aceste orașe au crescut aproape surprinzător și problema conducerii pastorale a lor se ridică la suprafață tot cu o mai explicabilă încăpăținare.

Iată motivele pentru care preoțimea noastră se dorea după un îndreptar în deslegarea fericită a problemei pastorației în general și a celei dela orașe în special. Și iată pentru ce se cade să arătăm o creștinească mulțumire și înaltă satisfacție la apariția lucrării: „Hristos și mântuirea sufletească a orașenilor“, de părintele Dr. Spiridon Cădea dela Sibiu, („Seriă Teologică“, Sibiu, 1939, pg. 302).

Părintele Cădea vedește din capul locului o înțelegere deosebită pentru complexitatea problemei aleasă spre tratare. Remarcă încă în prefață, că „conducerea pastorală a orașelor este o problemă atât de vastă, încât ea cuprinde aproape toate elementele Teologiei pastorale. Orașul, este însăși viața actuală și încă în cele mai multiple și mai variate forme ale ei“. Ceeace, fără îndoială, rămâne ca un element prețios, fiindcă această constatare îndeamnă la cercetare sistematică și serioasă și cere o soluționare cât mai completă în datele problemei.

Cartea însăși distinge trei părți logic dependente întreolaltă: problema conducerii pastorale a orașelor, problema socială, religioasă și morală a locuitorilor din orașe, și mijloace și metode pastorale pentru îndreptarea sufletească a locuitorilor din orașe.

Referindu-se, în partea întâia, la importanța conducerii pastorale a orașelor și la necesitatea acestei conduceri speciale, lucrarea arată că în epoca noastră lumea tinde tot mai mult spre aceste așezări mari. Orașele s'au mărit și se întind considerabil, devenind adevărate îngrămădiri de populație. Ele închid strălucirea orbitoare și mizeria cea mai neagră. Sunt orașeni cari urcă spre lumină, dar sunt mulți și de aceia cari se rostogolesc și se pierd sufletește. Viața orașenilor are însă o înrău-

rire hotărâtoare asupra vieții sufletești a sătenilor. Aceasta în mod direct și mai ales indirect. Tocmai din aceste motive, „dacă prin o lucrare pastorală chibzuită, viața morală a orașenilor este înălțată, iar convingerea religioasă și credința în Dumnezeu este întărită, ei influențează apoi în sens bun viața altora, — și invers: dacă orașenii sunt lăsați pradă tuturor patimilor și victimă păcatelor, exemplul cel rău, ce pleacă din orașe, se răspândește ca o molidă peste toată fața țării, se răspândește apoi în toată lumea” (pag. 21).

Dar activitatea pastorală din orașe trebuie să dovedească un caracter special. Locuitorii orașelor sunt adesea robii unor înstrăinări, sunt stăpâniți de porniri spre veșnică critică, sunt sceptici, atașați unor curente schimbătoare dela zi la zi, cuceriri de lectură năsanătoasă, etc. Unii stau sub povară neprielnică vieții religioase, într'un mediu apăsător și stricător de suflet. Cartea părintelui Cândea analizează, în amănunțime, aceste situații deosebite și le caracterizează deadreptul intuitiv.

În chip magistral este înfățișată, pe categorii, problema socială, religioasă și morală a locuitorilor dela orașe: intelectualii, muncitorii și clasa mijlocie. La orașe se găsește intelectuali, cari „au rupt legăturile interne și externe cu viața și religia creștină” (pag. 47), sau de acei, cari „recunosc meritele creștinismului numai pentru trecut” (pag. 47). Este apoi destul de mare numărul indiferenților și al celor cari se clatină în credință la tot pasul. Salvarea unora ca aceștia, prin reînțegrarea lor în adevărata comunitate creștină, este, se'nțelege, o problemă de prim ordin. Autorul nu uită însă să accentueze, că această situație nu ne îndreptățește la defetism. Fiindcă „prin lupta și entuziasmul preoților, terenul poate fi din nou cucerit pentru împărăția lui Dumnezeu”, (pg. 45). Și-apoi, „trăiesc încă în orașele noastre destule familii de intelectuali, în sufletul cărora arde și astăzi cu putere candela credinței în Iisus Hristos și în Biserica Lui”, (pag. 54).

Starea culturală și religioasă a muncitorilor dela orașe este analizată într'un capitol special. Socialismul și comunismul sunt curentele care exploatează nemulțumirile acestor oameni. În privința religioasă, muncitorii dela orașe resping credința într'un „Dumnezeu personal”, (pag. 61) și „dogma creștină despre Hristos-Dumnezeu” (pag. 62), etc. Totuși, această stare de lucruri este mai evidentă în țările industriale. La noi, ea nu îmbracă un caracter atât de alarmant.

Clasa mijlocie românească este abia în formație. Ea a rămas mai apropiată de Biserica. Doar propaganda sectară a făcut aici câteva victime.

Părintele Cândea nu se mărginește să arate relele în care se sbate populația orașelor, ci definește cu înțelegere și

cauzele de căpetenie care au reușit să promoveze o asemenea desagregare morală. Mai întâi, „familia s'a sdruncinat adânc în moralitatea și religiozitatea sa” (pag. 79). Femeia a deviat simțitor dela rolul ei cel sfânt de mamă și soție. Astfel, ruinată sufletește, familia nu mai este în stare să asigure educația religioasă-morală a copiilor. „Majoritatea părinților de astăzi nu vor să mai știe nimic despre răspunderea mare pe care o au față de Dumnezeu pentru creșterea copiilor lor și de aceea ei neglijează cu totul îndeplinirea acestei datorii” (pag. 81).

Școala, pe lângă toată sânguina arătată întru izgonirea analfabetismului, și a schimbat atitudinea veche. Ea a consimțit la o răsturnare de valori cu privire la obiectele de învățământ și educație. S'a lucrat chiar la diminuarea sistematică a prestigiului învățământului religios (pg. 87). Intelectualismul, care a pătruns chiar și în catehizație, își are și el partea de contribuție în toată această răcire a inimii creștine.

Dar orașul însuși, cu mediul său, cu luxul, cu mizeria, cu locuințele insalubre reprezintă un mediu neprielnic pentru adâncirea vieții religioase. Mediul acesta înclină chiar lumea orașelor spre o trăire în immoralitate.

Dacă ar fi rămas însă numai la aceste constatări sumbre, cartea păr. Cândea ar fi dovedit că înțelege să poposească la mijloc de drum. Ea ar fi reușit doar să înfățișeze datele negative ale unei probleme atât de însemnate și să ne părăsească apoi lăsându-ne sub povara unei descurajări explicabile. Dar lucrarea întoarce brazdă adâncă până în capul ogorului și prezintă, astfel, latura pozitivă a problemei, elementele cu care se poate lucra sănătos la reconstrucția vieții religioase-morale. Ni se pare chiar că această parte a lucrării este cea mai însemnată și că preoțimea noastră, în strădaniile ei de pastorație, va culege de aici mult folos.

Lucrarea dovedește că stă în inima problemei, când vizează necesitatea de a se proceda la „îndreptarea instituțiilor fundamentale ale societății”. Între acestea, reeducarea familiei creștine prin înlăturarea tuturor dușmanilor acestei instituții fundamentale este un prim pas spre o în-sănătoșare morală. Apoi reșezarea educației școlare în drepturile ei sfinte și izgonirea intelectualismului distrugător de simțire nobilă din învățământ, — iată alte mijloace de luptă.

Dar lucrarea aceasta se oprește cu insistență asupra pastorației colective și individuale și apreciază cu competență deplină rolul următoarelor acte pastorale: cultul ortodox, societățile religioase, presa și literatura, cinematograful și radio, taina sfinteii Mărturisiri, fișele și vizitele pastorale, caritatea creștină și apostolatul laic. Este dela sine înțeles, că acestea sunt discutate din toate punctele de vedere și că

împreună lucrarea lor la reîntremarea sufletească a lumii dela orașe, a lumii românești, este ridicată în cea mai proprie lumină. Ceeace, în urma unei lecturi atente, poate fi sulevat de oricine.

Am fi cronicari sgârcoți și chiar lipșiți de ochiana obiectivității, dacă nu am adăoga cuvinte de meritată laudă celui care a ostenit întru alcătuirea acestui „Studiu de Teologie pastorală”. Accentuând că lucrarea păr. Cândea se distinge prin aceea că aduce o bogată analiză psihologică, trebuie să ne înclinăm cu plăcere în fața unei reale competențe culturale, teologice și științifice. Bibliografia românească și străină, folosită la alcătuirea lucrării, mărturisește despre aceasta. Turnată într'o limbă românească ușoară și scuturată de străinisme, cartea găsește bună și înțelegătoare primire la oricare adevărat român. Ca preot, păr. Cândea a însoțit cartea cu prisos de căldură creștinească. În calitatea de dascăl, Sf. Sa a prezentat o expunere metodică. Iar în ipostaza de om al cărții, tânărul nostru consilier arhiepiscopesc a reușit să analizeze o problemă capitală dintr'un cap în celălalt.

Diacon D. Călugăr

Un colegiu universitar la Cluj

Deschiderea anului universitar la Cluj s'a făcut cu o solemnitate deosebită, dat fiind că cel mai înalt așezământ de cultură al Ardealului a intrat în a treia decadă de existență românească.

Cu această ocazie rectorul universității, dl. Fl. Ștefănescu-Goangă a rostit o remarcabilă cuvântare, trecând în revistă realizările din cele două decade ca și problemele și neajunsurile cu cari a avut de luptat viața universitară. În mod special dl. Ștefănescu-Goangă a insistat asupra necesității ca pe lângă instrucție, Universitatea să fie înzestrată cu instituții cari să îngrijească și de formarea caracterului viitorilor intelectuali ai neamului.

„Instrucția prea întinsă, dacă nu este bazată pe însușiri personale și în primul rând pe caracter, demnitate, spirit de răspundere și de inițiativă; pe respectul dreptului și al iubirii de patrie, împinge la desechilibrul și condamnă pe om la materialism și individualism. Nu este de ajuns ca universitățile să facă specialiști și profesioniști, sau să favorizeze crearea inteligențelor subtile, ci ele trebuie să aibă o misiune mai frumoasă și mai demnă, de ele, să creeze acel tip de om echilibrat intelectual și moralicește, cu voința fermă, cu simțul responsabilității și cu spiritul deschis inițiativelor și acțiunilor generoase și constructive, omul de caracter liber,

demn, curajos, capabil să fie bun cetățean și bun soldat, totdeauna în serviciul patriei și al nației sale”.

Cele mai necesare instituții pentru acest scop sunt colegiile și în special cele conduse în spirit creștin, cu colaborarea sau sub supravegherea Bisericii.

Dl. Ștefănescu-Goangă a arătat că ar fi de mare folos ca „Fundatiunea Gojdu” să înființeze în Cluj un asemenea colegiu unde «ar fi crescuți în frica lui Dumnezeu și în credința strămoșească toți fiii merituosi ai Ardealului”.

Dl. rector Fl. Ștefănescu-Goangă a reluat în chipul acesta ideea pe care a lansat-o prima dată I. P. S. Mitropolit Nicolae în legătură cu viitoarea întreprindere a veniturilor „Fundatiunii Gojdu”. Spre deosebire de cei ce susțineau că Fundatiunea să dea burse pur și simplu, desinteresându-se de felul în care trăesc cei ce le primesc, I. P. S. Sa a susținut ideea înființării unui colegiu care să formeze elita morală a intelectualilor de mâne, capabilă să influențeze în bine tot mediul studentesc.

Nu vor putea fi crescuți prea mulți în acest colegiu. Fundatiunea „Gojdu” nu dispune de sute de milioane, cum scria recent, lipsit de informații exacte, dl. prof. Gârbacea, ci doar de câteva zeci. Dar acei ce vor fi crescuți acolo, vor putea deveni personalități morale cari să impună un stil înalt de viață celor mulți.

În sfânta episcopie a Hușilor s'a făcut, în 29 Oct. a. c., sfințirea schitului Vovidenia în locul celui ruinat care dăinuea de pe vremea lui Ștefan cel Mare. Deodată cu sfințirea schitului s'a inaugurat la Huși un azil de bătrâni și bătrâne. Serviciul religios a fost săvârșit de PP. SS. LL. Nifon Criveanu al Hușilor, ctitorul schitului și al azilului, Grigorie Leu al Argeșului și Tit Simerdia al Hotinului, încunjuțați de protoierei și preoți ai eparhiei Hușilor. Terminată sf. slujbă, la care a fost de față o mare mulțime de popor, P. S. Sa episcopul Nifon Criveanu, într'o predică impresionantă, a spus: În vremile de mari frământări, ca cele de astăzi, ridicarea unui sfânt lăcaș este o chemare mai mult la pace și înfrățire, la iubire între oameni și între popoare, la îndrumare către Dumnezeu Creatorul și Ocrotitorul lumii. — Dl. ministru al cultelor, N. Zigre, reprezentant al guvernului, a elogiât opera implinită de P. S. episcop Nifon și a adus omagii Suveranului pentru înalta înțelepciune cu care conduce țara.

Organizați Reuniuni de femei

ajutor de aici, se înființează dincolo de Carpați principatele noastre românești și în ele mitropolii ortodoxe. Principatele dobândesc independența religioasă și culturală față de bulgari. O parte din neamul nostru era stăpân pe destinele sale.

Dar ce sprijin moral considerabil s'a creat la spatele noastre! Toți românii simt că sunt români și că ortodoxia e pavăza lor!

În lupta noastră cu ungurii catolici, mai vin să toarne uleu pe foc și evenimentele europene.

În epoca aceasta cade „exilul babilonian al scaunului papal” și „marea schismă papală”, când Hristos Dumnezeu, după vederile romano-catolicilor, are nevoie de 2 și apoi chiar de 3 „vicari”, deci de 2 și de 3 papi să-i ție locul pe pământ. Mai ales Urban II din Roma și Clement al VII-lea din Avignon, pentru cari se vor împărți popoarele Europei în două tabere, — popoarele latine sunt pentru Clement, cele slave și germane cu Urban, iată rasism medieval, — vor împinteni pe Ludovic cel Mare al Ungariei să le mărească numărul de aderenți rupând fără milă dintre ortodocși.

* FOIȘOARA *

Biserica este cel mai însemnat factor național în trecutul nostru

(2) de Prot. Gh. Maior, profesor

Iată prin urmare, că biserica e ființa scumpă care rămâne cu noi, care veghează lângă leagănul nostru, care gungurește cu noi, pe înțelesul nostru când începem să avem graiul nostru, care ne crește cu legende și povești de cari ne trebuiau atunci, dar și cu tradiții, cari ne vor fi pavăză în viitor, mama care se primejduiește pe sine ca să-și scape de pieire fiii, mama care nu ne va părăsi niciodată.

Năvălirile barbare din mila lui Dumnezeu parcă ar înceta. Ungurii vor fi constrânși de popoarele din jur să se astâmpere, să-și croiască așezare pentru a trăi din muncă, nu din jaf. Dar pentru dobândirea unor asemenea virtuți, trebuiau încreștinați. Încreștinarea se face mai ales prin contactul cu românii și prin legăturile politice cu Imperiul bizantin. Primesc creștinismul dela biserica de Răsărit, ca și

cehii și polonii și rușii, botezați cam în aceeași vreme. Dar nu vor sta în această biserică.

Papii vreau acum refacerea vechiului imperiu roman depe timpul lui Traian, dar sub conducerea lor. Timpul li se părea oportun. Bizantinii pierdeau război după război. Mohamedanii tăiau zi de zi felii din imperiu de par'că tăiau în pâne. Influența politică li scădea mereu fără speranță de refacere. O eghemonie politică și o supremație bisericească în Orient li se părea lucrul cel mai ușor și mai firesc. Scaunul papal aruncă zarii. Dar dacă imperiul era slăbit, Biserica e tare și nu se lăsa încălecată de papi. Coarda se va întinde până la 1054, când se va rupe.

Această situație politică generală zăpăcește pe unguri. Pe imperiul bizantin nu mai pot răzima. Mai circulă vești de năvăliri din Asia. Dela cine ajutor? La Apus se ridică și creștea văzând cu ochii Saxononia, care încă poate deveni primejdie pentru ea. Bizanțul departe și încurcat, Saxononia lângă ei! Numai o legătură politică cu aceasta din urmă poate fi salvatoare. Iată combinația principelui Ștefan al Ungariei. Legăturile politice în această vreme se fac prin căsătorii de căpetenii. De aceea Ștefan cere în căsătorie pe Gi-

zela lui Otto al Saxoniei. Dar în aranjarea căsătoriei se amestecă papa, care o condiționează de trecerea bisericii de sub stăpânirea prințului ungar sub jurisdicția Romei, căci sta sub cea a Constantinopolului. Nepărându-i lui Ștefan o trecere religioasă, ci numai o schimbare a politicii externe cum i s'ar zice azi, a acceptat condiția. Pentru consolidarea acestui succes politic, papa va trimite în Ungaria pe episcopul Gelert cu o sumedenie de misionari apuseni, iar Otto o droaie de cavaleri și coloniști saxoni. Ortodoxia ungurească e sortită desființării și va fi înecat în repețite rânduri în sânge unguresc. Trecerea politică dela anul 1000 se schimbă în trecere religioasă la anul 1054. Astfel ajung ungurii romano-catolici, iar regii ei „apostolici”.

Noi însă n'am trecut. Am rămas ceeace am fost totdeauna: ortodocși. Dar prin aceasta între noi și ei s'a căscat o prapastie adâncă. Apropiere între noi și ei nu se mai poate face. Apostolicitatea regilor și zelul paterilor ne vor prigoni statornic aproape 1000 de ani. Pe moarte și viață deacum încolo! Noi vom apăra ortodoxia și ea ne va apăra ființa.

Tocmai în vremea aceasta, neamul nostru își simte menirea istorică. Cu mult

Probleme-Recensii-Comentarii

La a douăzecea aniversare a Universității Daciei Superioare, de Onisifor Ghibu, profesor la facultatea de litere și filosofie, membru corespondent al Academiei Române, Cluj. Institutul „Ardealul”, 1939. Lei 40. —

In broșura, de 64 pg., se tipărește, — drept amintire a zilei când, înainte cu 20 de ani, Universitatea clujană a fost preluată și predată statului român, — conferința ținută de dl O. Ghibu la 12 Mai 1939 în Aula universității din Cluj.

In acest fapt istoric, al preluării înaltului așezământ de cultură, dl prof. O. Ghibu a avut rolul de căpetenie, și astfel era cel mai indicat să facă evocarea și aprecierea actului dela anul 1919. In conferința sa comemorativă, vorbitorul prezintă, în același timp, și o privire istorică critică despre întreaga evoluție a Universității din Cluj începând cu 1581, anul întemeierii ei, stăruind ca cei în drept să repare astăzi greșala săvârșită cu prilejul preluării dela 1919, când «deodată cu zidurile ei și cu zestrea ei didactică și științifică, n'am preluat și fundațiunile care fuseseră făcute dela început pe seama Universității și pe seama studenților ei».

Greșala își așteaptă îndreptarea, ear cuvântul justiției, care a stabilit și dreptul de patron suprem al M. Sale Regelui asupra celor trei fonduri înființate de Principii ardeleni (Fondul academic, Fondul de studii, Fondul de burse), trebuie tradus neapărat în faptă astăzi, sub regimul renașterii naționale. Universitatea va ajunge atunci în situația să și împlinească în mod deplin satisfacător misiunea sa.

G. Popa-Lisseanu, membru coresp. al Academiei Române: Izvoarele istoriei românilor, vol. XV, Procopius din Caesarea, De aedificiis, text, traducere și comentarii, cu o hartă. București. Tip. „Bucovina”, 1939. Pg. 131. Lei 150.

— Acelaș: Români în izvoarele istorice medievale, 1939, Tip. „Bucovina” I. E. Torouț, București. Pg. 280. Lei 200.¹

Publicarea operei marelui istoric din epoca bizantină, Procopius, întregește cu un izvor principal prețioasă colecție a dlui G. Popa-Lisseanu *Fontes historiae Daco-Romanorum*. Volumul îmbrățișează materialul ce privește mai de aproape trecutul medieval al poporului român și al unor localități din țara noastră.

Ca și în volumele precedente, autorul colecției ne dă, în introducere: viața autorului, opera sa și caracterizarea ei.

Una din lucrările lui Procopius, un panegiric al împăratului Justinian, cu titlul *Περὶ κτισμάτων*, numită cu terminul latin *De aedificiis*, adecă despre construcțiile ridicate de pomenitul împărat, a fost scrisă și publicată între anii 558—560. Urmează textul grecesc din Cartea III și IV și traducerea lui în românește. —

Cartea *Români în izvoarele istorice medievale* intrunește într'un volum toate studiile ce însoțesc textele publicate în colecția istorică a dlui G. Popa-Lisseanu.

Studiile sale vor aduce negreșit lămuriri nouă pentru multă lume, „mai ales străină, nu destul de bine lămurită” asupra trecutului românilor în ceea ce privește persistența elementului românesc în Dacia.

Ceice nu au puțința de a-și procura colecția celor 15 volume ale Izvoarelor istoriei românilor, au prilejul să găsească toate studiile dintr'însele în cartea mai nouă a dlui G. Popa-Lisseanu, privitoare la principalele probleme din istoria noastră medievală.

Trebuie să fim adânc mulțumitori neobositului nostru istoric care, în stră-

dania omului îndrăgostit de muncă, pe lângă activitatea desfășurată la catedră, în curs de câteva decenii, a isbit să îmbogățească literatura istorică română cu opere de indiscutabilă valoare.

Albumul Creștinului, vol. I. Lecturi religioase, de Pr. Const. P. Beldie, doctorand în Teologie, licențiat în filosofie și litere. Bârlad. Atel. grafice Peiu, 1939. — Pg. 48. Lei 50.

Datorită încurajării unor înalte fețe bisericești, părintele Const. P. Beldie dela parohia Perieni, jud. Tutova, s'a simțit îndemnat să dea la iveală un prim volum de lecturi religioase, stătătoare din numeroase articole și mici notițe apărute în câteva reviste bisericești, și întemeiate pe o bogată și atentă cetanie.

Gândul înțelept al autorului, care mai are și alte publicații, este de a servi, prin lucrările sale, de o parte la zidirea sufletească a credincioșilor, de altă parte unele din lecturi, fiind potrivite pentru cuvântări bisericești, vor putea fi folosite de slujitorii altarului la diferite ocazii.

Păr. Beldie spune că s'a conformat, în cartea sa mai nouă, gustului masei mari a cetitorilor de azi, (dar nu și „capriciilor” lumii moderne), și în loc de studiu obositor, ne înfățișează lucrări scrise scurt și cuprinzător. Această încercare, se poate spune, că i-a și reușit în mare măsură. Obiectul expunerii este cât se poate de variat, dar în toate se resfrânge nota religioasă.

Cartea, publicată în bune condiții tehnice, merită să facă parte din bibliotecile parohiale și particulare.

Comandă se fac pe adresa: Parohia Perieni, jud. Tutova, of. Bârlad. Se vinde și la Librăria Arhidiecezană, Sibiu.

„Vizite” calvinești la preoții români din Țara Făgărașului, comunicări de Valer Literat și Martin Járay. Extras din Anuarul Iust. de istorie naț. Cluj, vol. VII. Imprim. națională, București, 1939.

Broșura, de 42 pg., conține documente din arhiva bisericii reformate din Făgăraș, privitoare la trecutul bisericii românești din secolul al 17-lea. Autorii arată că :

Principesa Ardealului, Susana Lorántfy, instituisse în anul 1657, prin decret, un corp de inspectori „vizitatori” ai parohiilor românești din Țara Făgărașului, care nu mai erau sub jurisdicția mitropolitului ortodox dela Alba-Iulia; în acelaș an s'a organizat, în Făgăraș, pe lângă școala ungurească, și o școală românească, unde aveau să urmeze toți viitorii preoți și învățători din Țara Oltului.

Inspectorii „vizitatori” au cercetat preoții și „grămăticii” (învățători cum s'ar zice, dar și candidați de preoție) din 39 de sate ale districtului făgărașan.

Examinatorii n'au trecut din sat în sat, cum s'ar aștepta, ci se pare că preoții grămăticii și jurații (esküttek) ai satelor au fost grupați în câteva centre, sau apoi au fost aduși pe rând la Făgăraș.

Rezultatul examenului este cuprins, într'un manuscris, pe 11¹/₄ pagini de coală, și e reprodus acum în *Anexele broșurii*, sub titlul *Examen Pastorum Districtus Terrae Fogaras Anno 1658 Febr. inchoatum*, — precum și în traducere românească: „Cercetarea Preoților Districtului Țării Făgărașului, începută în Februar, anul 1658”.

„Vizitatorii”, erau foarte departe de a fi pretențioși ca examinatori: Nu cereau preoților decât să știe românește Tatăl nostru, Crezul, și Zece porunci, plus cetitul și scrisul. Cazană ținea locul predicii. Grămăticii aveau să știe, cât de cât, ceți românește, sau erau trimiși la școala din Făgăraș.

Jurații au mărturisit lucruri bune despre păstorii lor sufletești, pe lângă toată puținătatea de cunoștințe de care dispuneau preoții de pe vremuri. Din cei 63 de preoți cercetați, abia despre 12 s'au mărturisit lucruri mai puțin îmbucurătoare.

Examinatorii totuși nu erau prea mulțumiți, când preoții țineau la slujbele în slavonește („sârbește”); ear jurații deși români nu păreau a fi contrari acestei limbi vechi bisericești.

Comunicările dlilor Literat și Járay sânt prețioase și vrednice de atențiune prin faptul că aduc contribuții nouă pentru istoria bisericii noastre din Țara Oltului.

Cerc religios. — Preoțimea cercului pastoral Dumbrăveni s'a întrunit în vară la Biertan în propagandă misionară.

După sfânta liturghie, oficiată de cătră P. C. părinte protopop I. Dragolea, asistat de toți preoții cercului pastoral, a predicat Cuc, preot Ilarie Muntean din Peșișor, arătând, că numai concepția de viață a evangheliei mântuitoare poate aduce omenirii mulțumirea și pacea, pe care Iisus Hristos a vestit-o.

P. C. părinte protopop I. Dragolea conferențiază despre: „Spirit și materie” și constată că epocile de viațuire intensă după concepțiile creștine au adus progrese în cultură, iar epocile imbibate de curente materialiste au produs desamăgiri indivizilor și popoarelor, cu tot progresul tehnic. P. C. Sa arată binefacerile culturii creștine, încheind cu concluzia, că atâtă timp cât Mântuitorul lumii va rămânea idealul spre care tinde poporul român, vom fi în stare să trecem peste toate greutățile ce s'ar ivi.

După masă vestitorii bunurilor duhovnicești au plecat în parohia din apropiere *Copșa-mare*.

Aici, terminându-se serviciul divin, P. C. părinte protopop vorbește despre „Viață și moarte”, folosind pilde prin care se înderează regretul omului când trăește o viață greșită și depărtată de căile Domnului. — Pr. I. F.

Nr. 8424

Comunicat

Având în vedere stimularea zelului pastoral în rândurile clerului și puțința de avansere a cucernicilor preoți clasificați pentru parohii de clasa a III-a și a II-a, s'au prevăzut examene de promovare prin Regulamentul aprobat de Congresul național din 1927.

Ceice doresc să dea acest examen, vor înainta în termen de 30 zile dela apariția acestui comunicat, Consiliului arhiepiscopesc cerere motivată, anexând:

1. Douăzeci de predici originale, scrise cu mâna proprie;

2. Memoriu despre activitatea pastorală în darohie, prin înființarea așezămintelor: Oastea Domnului, Societatea Sf. Gheorghe, Reuniunea de femei și Casa culturală, și asigurarea condițiilor lor de propășire;

3. Dovadă că s'a remarcat în cercurile pastorale și conferințele preoțești;

4. Dovadă că a împlinit cinci ani de serviciu pastoral și a avut condită ireproșabilă și certificatul inspectiilor ce i s'au făcut de către organele superioare, oficiul protopopesc ori delegatul Consiliului arhiepiscopesc.

Comisiunea de examinare a Consiliului arhiepiscopesc va studia cererile cu anexele și, aflându-le în ordine, va face propunere de admitere la examenul oral, ori respingerea candidaturii.

Examenul oral se dă din:

1. Studiul biblic,
2. Dogmatică,
3. Sectologie,
4. Omiletică, catehetică, liturgică pastorală și administrație bisericească.

Data examenului oral se va publica ulterior.

Sibiu, din ședința ținută la 24 Octomvrie 1939.

Consiliul arhiepiscopesc

Naționalism și teologie la Nichifor Crainic

Sub acest titlu, dl Vasile Băncilă publică un minunat eseu în „Gândirea” de pe Octomvrie 1939. Dl Vasile Băncilă este unul din gânditorii de elită pe marginea valorilor autohtone ale spiritualității românești. Înțelegător și plin de iubire pentru tot ceea ce face parte din patrimoniul originalității românești, Dsa ne dă totdeauna eseuri surprinzătoare prin zarea largă ce-o deschide asupra datinilor și manifestărilor românești pe lângă cari trecem fără să le observăm toată bogăția de semnificație.

Eseul despre ideologia naționalistă și ortodoxă a marelui poet și gânditor Nichifor Crainic e un comentariu de-o inegalabilă frumusețe și perspectivă al celei mai sistematice, mai complete și mai profunde doctrine a naționalismului românesc de până acum.

Cu bogăție și suplețe de stil, cu largi și nuanțate viziuni și considerații, dl Vasile Băncilă arată cum naționalismul laic, străinat de pământ și rupt de istorie, de mai înainte, a devenit prin Nichifor Crainic creștin, înrădăcinat în seva concretă a pământului autohton și în istoria scumpă care ne vorbește de strămoșii și de părinții noștri.

La această concepție, rotunjită în duhul creștin, s'a înălțat dl Nichifor Crainic, după cum bine observă ilustrul său comentator, prin ajutorul ortodoxiei din sufletul Dsale sănătos țărănesc și profund creștinesc ca și prin adâncirea teologică a acestei credințe.

Datorită teologiei, naționalismul dlui Nichifor Crainic a primit o „perspectivă metafizică”, idealul naționalist s'a încadrat „într'o viziune de ansamblu a vieții”.

Ideologia dlui Nichifor Crainic înseamnă, datorită „complexității religioase” o etapă nouă în naționalismul nostru. «El reprezintă o fază nouă în naționalismul românesc care depășește, bunăoară, naționalismul mai mult etnografic ori pur politic sau care depășește localismul semănătorist, util și el la vremea lui. S'a vorbit, după război, de duhul universalist, spiritualist, ce trebuie introdus în idealul sau misiunea românească, ceace nu înseamnă imperialism, ci valorificarea potențelor românești pe un plan de absolut, adecă pe o înțelegere metafizică... Acest ideal e înfățișat de Nichifor Crainic prin ajutorul contribuției teologice».

Dar splendorile eseului dlui Vasile Băncilă și prin ele reliefulurile multiple și revelatoare de adevărată realitate ale doctrinei dlui Nichifor Crainic, nu pot fi contemplate decât prin proprie cetire.

Ortodoxia și teologia românească se pot mândri că ele au fost puterea sufletească și aportul prin care s'a construit cel mai desăvârșit sistem naționalist, că naționalismul și-a câștigat temeliile definitive printr'un poet și teolog ortodox român.

Nr. 394—1939

[89] 1—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a, Sulighete, din protopopiatul Devei, cu termen de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Folosința cimitirului.
3. Sesiune parohială: 2¹/₂ jugăre arător.

4. Câte 20 litri porumb smicurat dela circa 120 familii.

5. Stola obișnuită în tract.

Cererile de candidare, însoțite de aprobarea convenită din partea Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc, se vor înainta în termen oficiului protopopesc, iar candidații se vor prezenta, cu aprobarea acestui oficiu, în parohie spre a face cunoștință cu credincioșii.

De va, la 26 Octomvrie 1939. Oficiul protopopesc ortodox român al Devei.

Teofil Chiffa
protopop

¹ Apariția publicațiilor istorice ale dlui G. Popa-Lisseanu am vestit-o în următoarele numere ale T. R.: 2 și 41 din 1935, 9 și 37 din 1936, 19 din 1937, 2 din 1938.

INFORMAȚIUNI

Hirotoniri. Au fost hirotoniți întru presbiteri următorii: 1. Clericul Iosif Popica, pe seama par. Beia [prot. Sighișoara]; 2. Clericul Virgil Preda, pe seama par. Feldioara [prot. Avrig]; 3. Clericul Sorin Nistor, catehet la școlile secundare din Sfântul Gheorghe; 4. Clericul Ioan Șutev, prof. de muzică la liceul „Andrei Șaguna” din Brașov, întru diacon.

Intrunirile F. R. N. Conducerea Frontului Renașterii Naționale a hotărât să fină o serie de intruniri în țară. Înțâta manifestație este convocată pe ziua de Duminecă, 5 Noembrie 1939, la Cluj. Intrunirile sânt așteptate cu interes și simpatie.

Măsuri înțelepte. Ministerul de finanțe, dl M. Constantinescu, a hotărât, în înțelegere cu întreg guvernul, ca taxele puse pe moșteniri să fie considerabil scăzute, încurajând astfel spiritul de economie, atât de necesar propășirii în cele materiale ale țării. Un decret-lege, dela 28 Sept. 1939 (Nr. 3560), aduce ușurări impozitului succesoral, modificând tariful de până acum. O moștenire directă, cu un activ net de una sută de mii lei, este scutită de dare. Atențiune deosebită se arată moștenirilor țărănești. Legea nouă admite, ca impozitat pe moșteniri să poată fi achitat în rate semestriale, stabilite în raport cu bunurile moștenite.

Amintire cucernică. Școala de cântăreți bisericești din Sibiu, „D. Cunțan”, printr-o delegație de elevi, a depus, în 26 Oct., o cunună de flori pe mormântul din Săliște al fostului profesor seminarial Dimitrie Cunțan.

Instrucția apărării pasive în școli, instituții, întreprinderi de orice fel etc., se va executa în exercițiul 1939/40 cum urmează: 4 ore în Noembrie, 2 ore în Decembrie, 2 ore în Ianuar, 4 ore în Februar, 2 ore în Martie, 2 ore în April, 2 ore în Luna Mai. Instituțiile și întreprinderile al căror personal nu beneficiază de concedii de vară, pot executa parte din orele prevăzute mai sus în lunile Iunie, Iulie și August, astfel ca la 1 Septembrie 1940, când va începe controlul pe teren al organelor M. A. M., să se vadă în registrele de evidență și carnetele de participare cele 24 de ore de instrucție A. P.

Viață lungă. Satul Cellio, aflător în Alpii piemontezii cu aspră climă, adăpostește între locuitorii săi cinci oameni, cari și-au sărbătorit de curând centenarul vârstei; alți 33 de săteni, oameni de nouăzeci de ani, își așteaptă rândul. Satul numit este o localitate săracă, ear locuitorii săi mănâncă foarte puțin. Majoritatea lor n'a fost nici odată la oraș. Sătenii nu știu nimic de teatru, nici de radio, nici de alte descoperiri ale timpului nou. Un medic italian a studiat cazul dela Cellio, pentru a scoate la iveală taina vieții lungi a locuitorilor. Medicul a aflat că toți acești săteni sânt vegetarieni, și că nu cunosc nici rachiul, nici vinul, nici tutunul.

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 5 Noembrie 1939, va predica diaconul Simion Macarie; ear Miercuri 8 Noembrie (Arh. Mihail și Gavril) va predica părintele protopop Tr. Scorobef.

Spre a veni în ajutorul familiilor sărace ale celor chemați la serviciul militar, primăria municipiului Sibiu face un nou apel la contribuția publică și benevolă, organizând o colectă la care să contribuie toți cetățenii. Funcționarilor publici și particulari e de dorit să li se rețină, în mod benevol, sume prin statele sau listele de plată lunare sau săptămânale, iar ceilalți cetățeni să dea echipelor de colectă, care vor prezenta liste de contribuție numerotate și provăzute cu sigilul primăriei, — astfel că dela această contribuție atât de îndreptățită nimenea să nu lipsească. Sumele se transpun la Serv. de Asistență socială al primăriei Sibiu.

CARTI ȘI REVISTE

O comoară a neamului: Copiii, de Victor I. Opreșu, Deva, Ed. „Credință și avânt”, 1939. Pg. 24, Lei 5. — Căticică instructivă, scrisă bine, în interesul familiilor numeroase. Să se citească în deosebi acolo, unde se simte scăderea numărului copiilor.

„**Straja Țării.** Sfânta episcopie a Hușilor a început tipărirea seriei «Cartea vieții duhovnicești». Inceputul se face cu lucrarea, de sănătoasă tineretului, «Straja Țării». Acest prim număr al seriei, (40 pagini, 5 Lei) este datorit P. S. Sale Episcopului Nifon Criveanu al Hușilor. În mișcarea de sufletească înnoire și întărire a vieții naționale, publicația dela Sf. episcopie din Huși este cât se poate de bine venită pentru tinerimea noastră dela toate școlile.

Indreptar pentru candidații cari vin la hirotonie, întocmit de Arhiepiscopul Emilian Antal-Târgovișteanu, vicar al sfintei Patriarhii. Tipărit cu binecuvântarea Sf. Sinod. București, tip. cărților bisericești, 1939. — Pg. 16. Lei 10.

Nr. 351—1939 [88] 1—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a Lelese cu filia Sohodol, din protopopiatul Hunedoarei, cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Casă parohială corăspunzătoare.
2. 25 litri grâu și 25 litri porumb sfărâmat dela fiecare fum.
3. 23 jugăre cad. pământ arător și fânaț.
4. Salarul dela stat.
5. Lemne din pădurea comunală, adusul privește pe preot.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Hunedoarei în termenul indicat.

Candidații vor anexa la cererea de concurs și concesiunea dela Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc că pot candida la această parohie.

Candidații se vor prezenta cu încuviințarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare, la biserică, spre a fi cunoscuți de către parohieni.

Oficiul protopopesc ortodox român al Hunedoarei în înțelegere cu consiliul parohial.

Hunedoara, 24 Octomvrie 1939.

Nicolae Suciu
protopop

[90] 1—1

Publicare de licitare

Parohia ortodoxă română Boș, județul Hunedoara, dă în licitație publică, în ziua de Joi, 20 Noembrie 1939, ora 11 a. m., cu oferte închise, în locul oficiului parohial, edificarea bisericii, conform planului și devizului estimativ aprobat de Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc cu Nr. 10 745/1939 Ep.

Ofertele se vor face pentru întreaga lucrare prevăzută în deviz și conform condițiilor din caetul de sarcini.

Participanții vor depune odată cu oferta și o garanție de 5% din valoarea devizului în numerar sau efecte publice garantate de stat.

Nu vor fi admiși la licitație decât maeștri sau antreprenori cari pot dovedi cu certificate în regulă, că au mai executat astfel de lucrări, în condițiuni bune.

Planul, devizul și caetul de sarcini pot fi văzute în fiecare zi la oficiul parohial Boș.

Parohia nu plătește nimănuu spesele de deplasare.

Boș, la 28 Octomvrie 1939.

Beni Simeria
epitrop

Simion Suciu
paroh

AU APĂRUT:

Calendarul Bunului Creștin

pe anul 1940

cu Șematism Lei 50.—; fără Șematism Lei 12.—

Calendarul „Oastea Domnului”

pe anul 1940 Lei 12.—

Calendarul au un cuprins foarte bogat și variat și sunt împodobite cu multe ilustrațiuni frumoase. Se pot comanda dela Librăria Arhiepiscopale din Sibiu. La comanda de peste 10 ex. se dă rabatul convenit. Pe lângă prețul Calendarelor să se mai adaugă încă Lei 15 pt. porto postal — Contra ramburs nu se trimite —

Nr. 450/1939

[86] 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a Toarcla, cu filia Gherdeal, din protopopiatul Agnita, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.
2. Câte una ferdelă grâu sau curuz dela fiecare familie.
3. Sesiune parohială în materă 10 jug. pădure, 4 jug. 974 stj. p. arător și fânaț, iar în filie 8 jug. fânaț.
4. Venitele stolare obișnuite în tract.
5. Locuință în natură. Curtea parohială este provăzută cu toate dependențele economice necesare și în bună stare, iar în fund se află o grădină de 1 jug, parte fânaț și parte pentru legumă, precum și pomi fructiferi.

Cererile de concurs, însoțite de toate actele, precum și de concesiunea dela P. V. Consiliu arhiepiscopesc, că pot candida la această parohie, se vor înainta în termenul de mai sus.

Candidații se vor prezenta, cu încuviințarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare, la biserică, spre a fi cunoscuți de către credincioși.

Oficiul protopopesc ortodox român din Agnita în înțelegere cu cons. parohial. Agnita, la 18 Octomvrie 1939.

Emil Păcală
protopop.

Nr. 410/1939

[87] 2—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a, Recea Telechiană, din protopopiatul «Oltul» Șercaia, cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Sesiunea parohială 2 jug. 542 stj. □ arabil, 800 stj. □ fânaț și 12 jugăre pădure.
3. Cimitirul bisericii 390 stj. □ și cimitirul din câmp 600 stj. □.
4. Una măsură (20 litri) ovăș dela fiecare familie.
5. Venitele stolare stabilite de adunarea protopopească pentru întreg protopopiatul.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român «Oltul» Șercaia, jud. Făgăraș, în termenul arătat.

La cererile de concurs se va anexa și concesiunea dela Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc Sibiu, că pot candida la această parohie.

Candidații se vor prezenta, cu încuviințarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuți de către parohieni.

Șercaia, la 16 Octomvrie 1939.

Oficiul protopopesc ortodox român «Oltul» în înțelegere cu consiliul parohial.

Pr. Gh. Ivașcu
adm. prot.

Nr. 10.848—1939

[83] 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa I-a, Geoagiu-Joseni, din protopopiatul Geoagiului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.
2. Casă parohială.
3. Sesiune parohială veche: 3 jug. 88 stp. arător, 1108 stp. grădină. Provenit din reforma agrară: 3 jug. arător, 2 jug. fânaț și 1 jugăr cimitir.
3. Stola din parohie.

Doritorii de a ocupa acest post își vor înainta cererile de concurs cu documentele necesare și încuviințarea Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc în termen legal oficiului protopopesc ortodox român din Geoagiu, având a se prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică pentru a fi cunoscuți de popor.

Geoagiu-Joseni, la 2 Octomvrie 1939. Oficiul protopopesc ortodox rom. al Geoagiului în înțelegere cu consiliul parohial.

Teodor Glodeanu
protopop

Nr. 439/1939

[85] 1 3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a Homorod-Joseni, din protopopiatul Geoagiu, în conformitate cu ordinul Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc Nr. 10.373/1939, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.
2. Casele parohiale noui cu dependențele necesare.
3. Sesiune parohială: 8 jug. 707 st. p. pământ arător și fânaț.
4. Câte o mierță (un decaltru) porumb sfărâmat de fiecare casa.
5. Stola obișnuită în parohie.

Cererile de concurs, înzestrate cu toate documentele necesare și încuviințarea din partea P. V. Consiliu arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român din Geoagiu în termen legal.

Concurenții, cu înștiințarea oficiului protopopesc, se vor prezenta în parohie pentru a se face cunoscuți credincioșilor.

Geoagiu, 16 Octomvrie 1939. Oficiul protopopesc ortodox român al Geoagiului în înțelegere cu consiliul parohial.

Teodor Glodeanu
protopop

Nr. 181—1939

[82] 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a, Richișul, protopopiatul Târnava-Mare, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Tel. Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială cu dependențe, în stare bună.
3. Sesiune parohială 12 jugăre, arător și fânaț.
4. Una vie cu circa 700 vițe de rod.
5. 12 stânjini lemne de foc dela primăria comunală, făcutul și adusul lemnelor privesc pe preot.
6. Stola uzitată în parohie.

Cererile de concurs, cu toate documentele și cu încuviințarea specială a Prea Veneratului Consiliu arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc, în termenul indicat.

Candidații se vor prezenta, cu încuviințarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică spre a se face cunoscuți parohienilor.

Dumbrăveni, la 4 Iulie 1939. Oficiul protopopesc ortodox român în înțelegere cu consiliul parohial.

Ioan Dragolea
protopop.